

KÜRESEL İKLİM KRİZİ TARIM ENERJİ VE EKONOMİYİ TEHDİT EDİYOR

Su Politikaları Derneği (SPD) tarafından hazırlanan çarpıcı rapor, kuraklığın ayrıksı bir doğa olayı olmaktan çıkarak kalıcı bir tehdide dönüştüğünü ortaya koydu. Tarımdan ekonomiye, kent yaşamından enerjiye kadar çok boyutlu bir kriz sarmalına dikkat çekilen çalışmada, su güvenliğinin acil bir ulusal güvenlik meselesi haline geldiği vurgulandı

Küresel ölçekte son yüzyılda yaşanan iklimsel değişimler, su kaynakları üzerindeki baskıyı geri döndümez bir noktaya taşıyor. Su Politikaları Derneği (SPD) Araştırma Raporu Dizisi kapsamında yayımlanan "Daha Kurak Bir Dünyaya Doğru Su Politikaları" başlıklı çalışma, krizin ulaştığı son boyutu gözler önüne serdi. SPD Başkanı Dursun Yıldız ve Dr. Hasan Hüseyin Doğan tarafından hazırlanan rapor, kuraklık eğilimlerindeki hızlı değişimin tek başına doğal iklim döngüleriyle açıklanamayacağını; aşırı su çekimleri, orman kayıpları, çarpık kentleşme ve arazi kullanımındaki yanlış uygulamalar gibi insan kaynaklı etkenlerin kuraklığı yapısal biçimde derinleştirdiğini ortaya koyuyor.

TARIMDAN SANAYİYE YAYILAN RİSK SARMALI

Raporda özellikle tarım sektörünün yüksek bir risk altına girdiği belirtilirken, Türkiye özelinde İç Anadolu, Trakya ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde bitkisel üretimin ciddi düzeyde etkileneceği uyarısı yapıldı. Toprak nemindeki kayıp ve yeraltı sularındaki düşüşün gıda fiyatlarında artışa, göçe ve gelir kaybına yol açarak

sosyo-ekonomik eşitsizlikleri derinleştirdiği ifade edildi. Kuraklığın yalnızca hidrolojik bir su kıtlığı olmadığına dikkat çekilen çalışmada, sorunun ekonomi politikalarının, enerji planlamasının ve ulusal kalkınma vizyonunun merkezine yerleştiklerinin altı çizildi. Kamu hizmetleri, ticaret, altyapı ve sanayinin doğrudan etkilendiği; nehir taşımacılığının zayıflaması, hidroelektrik üretiminin düşmesi ve artan soğutma suyu ihtiyacının büyük kırılmalara yol açtığı belirtildi.

Kuraklık riskine karşı talebi yöneten ve ekosistemi onaran bilim temelli bir su politikasının zorunluluk olduğuna dikkat çekilen raporda, tüm sektörlerde bütünleşik ve uyulanabilir su kaynakları yönetiminin benimsenmesi gerektiği kaydedildi. Su kullanımında verimliliğin artırılması, tarımda aşırı su tüketen ürünlerin kontrol altına alınarak iklim uyumlu ürün desenine geçilmesi, yeraltı suyu yönetiminin güçlendirilerek izinsiz çekimlerin engellenmesi ve kentsel yönetimde yağmur suyu hasadı gibi altyapıların yaygınlaştırılması acil adımlar olarak sıralandı. Raporun sonuç bölümünde, su politikasının ulusal güvenliği, kalkınmanın ve iklim dayanıklılığının omurgası olduğu vurgulanarak, kuraklığa uyumun geleceğin değil bugünün zorunlu gündemi olduğu ifade edildi.

KÜRESEL SU DÖNGÜSÜNDE KORKUTAN TABLO

SPD raporu, doğal yaşam alanlarındaki tahribatın ve küresel su döngüsündeki kırılmanın istatistiksel boyutunu da gün yüzüne çıkardı. Araştırmaya göre, 1900 ile 2020 yılları arasında dünya genelinde kuraklığa maruz kalan arazi alanı iki katına çıkarken, dünya yüzeyinin yüzde 37'sinde toprak nemi kritik düzeyde azaldı. İzlenen yeraltı su rezervlerinin yüzde 62'sinde seviyeler düşerken, nehirlerin yüzde 10'unun fazlası tehlikeli derecede düşük debi koşullarında akmaya başladı.

OECD ülkelerinde sulak alanların yüzde 18 oranında küçülmesi, su döngüsünün doğal tamponlarının kaybedildiğine işaret ediyor. Bilimsel projeksiyonlar, yüksek emisyon senaryolarında 2100 yılına kadar kurak dönemlerin sıklığının iki kattan fazla artabileceğini, aşırı sıcaklık dalgalarının ise kırk katına kadar çıkabileceğini gösteriyor. Bu tablo, besin zinciri bozulmaları, türlerin göç zorunluluğu ve habitat kaybıyla ekosistem dayanıklılığının hızla tükendiğini kanıtıyor.

Ekonomide güven göstergesi yükseldi

Türkiye'de ekonomik güven endeksi, ağustosta bir önceki aya göre yüzde 0,8 artarak 100,6'ya yükseldi. Temmuz ayında 99,8 olan endeks, böylece 100 eşik değerinin üzerine çıktı. TÜİK'in 28 Ağustos 2026 tarihli verilerine göre ekonomik güven endeksindeki yükselişte tüketici ve reel kesim güvenindeki artış etkili oldu.

Ağustos ayında tüketici güven endeksi yüzde 1 artarak 90,8'e çıktı. Reel kesim güven endeksi de yüzde 1,2 yükselişle 102,4 seviyesine ulaştı. Böylece hem tüketicilerin hem de imalat sanayisindeki firmaların ekonomik görünümüne ilişkin güven göstergelerinde aylık bazda artış kaydedildi.

HİZMET VE PERAKENDEDE GERİLEME

Aynı dönemde hizmet sektörü güven endeksi yüzde 0,1 azalarak 111,9'a geriledi. Perakende ticaret sektörü güven endeksi yüzde 0,8 düşüşle 110,1 olurken, inşaat sektörü güven endeksi yüzde 0,4 azalarak 83,1 seviyesine indi.

TÜİK'in hesaplamasına göre ekonomik güven endeksi, tüketici, reel kesim, hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörlerine ilişkin güven göstergelerinin bir araya getirilmesiyle oluşturuluyor. Endeksin 100'ün üzerinde olması genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği, 100'ün altında bulunması ise kötümserliği ifade ediyor. Ağustos ayında endeksin 100,6'ya yükselmesiyle ekonomik güven göstergesi yeniden iyimserlik eşiğinin üzerine çıktı. TÜİK'in yayımlama takvimine göre bir sonraki Ekonomik Güven Endeksi verisi 29 Eylül 2026'da açıklanacak.

Ağustos ayında endeksin 100,6'ya yükselmesiyle ekonomik güven göstergesi yeniden iyimserlik eşiğinin üzerine çıktı. Ekonomik güven endeksindeki yükseliş, tüketici ve reel kesim güvenindeki toparlanmanın ekonomik beklentilere yansımaları gösterirken, hizmet, perakende ve inşaat sektörlerindeki gerileme ise sektörler arasında farklılaşan bir görünüm olduğunu ortaya koydu.

ÖİB 4 ildeki 7 taşınmazı satışa çıkardı

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB), Ankara, İstanbul, İzmir ve Mersin'de bulunan 7 taşınmazı satış yöntemiyle özelleştirmek üzere ihaleye çıkarıyor. İhaleler pazarlık usulüyle gerçekleştirilecek. ÖİB'nin taşınmazların özelleştirilmesine ilişkin ilanı Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre İzmir'in Çeşme ilçesi Alaçatı Mahallesi'nde 2, İstanbul'un Eyüpsultan ilçesi Kemerburgaz Mahallesi'nde 1, Ankara'nın Gölbaşı ilçesi Karagedik ve Bahçelievler mahallelerinde birer, Mersin'in Silifke ilçesi Taşucu Mahallesi'nde ise 2 taşınmaz satış yöntemiyle özelleştirilecek.

TEKLİF TARİHLERİ BELLİ OLDU

İhaleye katılmak isteyen yatırımcıların İstanbul ve İzmir'deki taşınmazlar ile Ankara'nın Karagedik Mahallesi'ndeki taşınmaz için tekliflerini 29 Eylül'e kadar vermesi gerekiyor. Ankara'nın Bahçelievler Mahallesi ile Mersin'deki taşınmazlar için ise son teklif tarihi 30 Eylül olarak belirlendi. İhaleler, birden fazla teklif sahibinden kapalı zarfla teklif alınmasının ardından görüşmeler yapılması suretiyle pazarlık usulüyle gerçekleştirilecek. İhale komisyonunun gerekli görmesi halinde pazarlık görüşmelerine devam edilebilecek ve açık artırmaya geçilebilecek.

İthalatın faturası 365 milyar dolar

Türkiye ekonomisinin dış ticaretinde ithalatın ağırlığı sürerken, ülkenin dışarıdan aldığı ürünlerin dağılımı enerji, makine, ulaşım araçları, teknoloji ve sanayi girdileri etrafında şekilleniyor. 2025 yılında Türkiye'nin toplam ithalatı 365,4 milyar dolara ulaşırken, ithalatın büyük bölümünü üretimde kullanılan sanayi ürünleri oluşturdu. Veriler, Türkiye ekonomisinin yalnızca tüketim ürünlerinde değil, üretimin devamlılığı açısından kritik olan birçok ara malı ve teknoloji ürününde de dış kaynaklara ihtiyaç duyduğunu ortaya koyuyor.

YÜZDE 82'Sİ İMALAT SANAYİSİNDEN

TÜİK verilerine göre 2025 yılında imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalatındaki payı yüzde 81,8 oldu. Bu tablo, Türkiye'nin ithalatının önemli bölümünün doğrudan üretim süreçleriyle bağlantılı olduğunu gösteriyor. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ithalatındaki payı ise yüzde 11,8 seviyesinde gerçekleşti.

İthalatın yapısında ara malları ve sermaye mallarının ağırlığı, Türkiye'nin sanayi üretiminin küresel tedarik zincirleriyle güçlü biçimde bağlantılı olduğunu ortaya koyuyor. Makine, elektronik ekipman, kimyasal ürünler ve çeşitli sanayi girdileri, üre-

tim kapasitesinin devamlılığı açısından önemli ithalat kalemleri arasında bulunuyor.

Türkiye'nin ithalatında enerji ürünleri de önemli bir yer tutuyor. Petrol ve doğal gaz başta olmak üzere enerji ihtiyacının bir bölümünün ithalat yoluyla karşılanması, dış ticaret dengesi üzerinde belirleyici bir etki yaratıyor. Enerji fiyatlarındaki değişimler de ithalat faturasının seyrini doğrudan etkiliyor.

Bunun yanında altın ithalatı da toplam ithalat içerisinde önemli kalemlerden biri olarak öne çıkıyor. Böylece Türkiye'nin ithalat yapısında üretimde kullanılan girdilerin yanı sıra enerji ve değerli madenler de

önemli bir ağırlık taşıyor.

YÜKSEK TEKNOLOJİ İTHALATI DİKKAT ÇEKİYOR

Türkiye'nin ithalatında yüksek teknoloji ürünlerinin payı, ihracattaki payına kıyasla daha yüksek bir seviyede bulunuyor. 2025 yılında yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ihracatındaki payı yüzde 3,8 iken, imalat sanayi ithalatındaki payı yüzde 11,8 olarak kaydedildi.

Bu fark, Türkiye'nin yüksek teknoloji gerektiren ürünlerde dış tedarikçi olan ihtiyacı ortaya koyuyor. Özellikle ileri teknolojiye dayalı elektronik ürünler, bazı makine ve ekipmanlar ile üretimde kullanılan yüksek teknoloji girdiler dış ticaret açısından

Güvenlik-İş'ten sendika baskısı iddiasına tepki

Güvenlik-İş Genel Başkanı Ömer Çağırıcı, Antalya Büyükşehir Belediyesi bünyesinde çalışan özel güvenlik işçilerinin sendikal tercihlerine yönelik baskı yapıldığı iddialarına ilişkin, çalışanların sendika seçme hakkına saygı gösterilmesi çağrısında bulundu. Çağırıcı, yazılı açıklamalarında, belediye görev yapan özel güvenlik çalışanlarının bir süredir Güvenlik-İş'ten istifaya ettirilerek başka bir sendikaya üye yapılmaya çalışıldığını öne sürdü.

SENDİKA SEÇMEK EMEKÇİNİN HAKKIDIR

Ağustos ayında görev yeri değişikliği ve işten çıkarma tehditlerinin etkisiyle 260 üyenin 2 Ağustos'ta sendikadan istifa ettiğini belirten Çağırıcı, Gü-

venlik-İş olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına gerekli şikayetleri yaptıklarını ve belediyenin incelemeye alındığını kaydetti. Güvenlik-İş'in 2011 yılında Antalya Büyükşehir Belediyesi'nde görev yapan özel güvenlik işçileri tarafından kurulduğunu hatırlatan Çağırıcı, sendikanın belediyede faaliyetlerini sürdüreceğini ifade etti. Çağırıcı, "Anayasa'mızın 51. maddesi sendika kurma ve sendikaya üye olma hakkını güvence altına almıştır. Sendika seçmek işverenin değil, emekçinin hakkıdır. Çalışanlara sendikalarını değiştirmelerine yönelik yapılacak her türlü baskı anayasal bir suçtur." ifadelerini kullandı. Hiç kimsenin bir işçinin hangi sendikaya üye olacağına veya hangi sendikadan

ayrılacağına karar veremeyeceğini belirten Çağırıcı, Antalya Büyükşehir Belediyesi'nde hangi siyasi partinin

yönetimde olduğundan bağımsız olarak Güvenlik-İş'in varlığını sürdüreceğini kaydetti.

